

Naše vesnice *SVĚRADICE*

Vážení občané, vážení přátelé !

V sobotu 9. října roku 2004 čeká naši obec vyjímečný den. Navštíví nás skupina více než dvaceti amerických občanů – potomků českých vystěhovalců v jejichž žilách koluje krev rodu Kovařík. Poprvé v historii naší obce se na svoji vlast a na svoji rodnou obec přijede podívat tak velká skupina těch, jejichž předci, muži i ženy, odešli do Ameriky hledat pro své potomky nový domov. Zde ve Svěradicích, ale i jinde, prodali své majetky a vydali se na dalekou, neznámou cestu.

Musíme obdivovat jejich odvahu se kterou se svými rodinami a mnohdy i se zcela malými dětmi odcházel, aniž věděli co je v tak daleké a neznámé zemi čeká.

Musíme obdivovat jejich pracovitost, píli a umění, se kterým se dokázali přizpůsobit novým podmínkám a v potu tváře budovat nové domovy, obdělávat americkou pustinu, či pracovat v rychle rostoucích amerických továrnách, řemeslnických dílnách a v různých jiných profesích.

A musíme být hrdi na to, že i potomci našich vystěhovalců, které u nás za pár dnů přivítáme, pomohli v různých oblastech lidské činnosti prosperující americkou společnost úspěšně budovat.

Byli bychom rádi aby den, který ve Svěradicích prožijí, zůstal natrvalo zapsán v jejich paměti a aby odjížděli s hezkými vzpomínkami na rodnou ves svých předků. Zastupitelstvo obce, i já osobně, bychom byli rádi, aby to byl den příjemný pro všechny jeho účastníky. Už to, že se naši hosté na tak dalekou cestu vydali, stojí za ocenění a uznání.

Zveme Vás proto, vážení občané, v sobotu 9. října dopoledne v půl jedenácté na náves na příjezd a přivítání a zveme Vás i odpoledne v 17 hodin na slavnostní setkání v sále Kulturního domu.

Za zastupitelstvo Obce Svěradice
Vladimír Smitka, starosta

Pozvánka

na setkání s americkými potomky svěradických rodáků dne 9. října 2004

V 10:30 hod. - Příjezd americké skupiny na náves

- Přivítání chlebem a solí, položení věnce k Památníku padlých v I. světové válce
- Otevření výstavy Welcome Home – Vítejte doma v budově Obecního úřadu

V 17.00 hod. – Slavnostní večer v sále Kulturního domu s následujícím programem:

- Hymny USA a ČR zazpívá Pěvecký spolek Prácheň z Horažďovic
- Uvítací projev starosty obce Vladimíra Smitky
- Předání slavnostního praporu obce americkou delegací
- Předání Pamětních listů americkým účastníkům
- Vystoupení Pěveckého spolku Prácheň
- Beseda s členy americké skupiny

Z historie rodu Kovaříků

Jméno Kovařík se poprvé objevuje v análech obce Svěradice v roce 1698. V té době ale žil obecní pastýř MATEJ KOVAŘÍK se svoji ženou Magdalenou a rodinou ve Svěradicích pravděpodobně delší dobu. Abychom si udělali představu o činnosti obecního pastýře, musíme si o tomto, v té době jediném, ale významném zaměstnanci obce, povědět více.

Již od konce 14. století se v organizaci rostlinné výroby začal v obcích uplatňovat tzv. trojhonný osevní postup: ozim – jař – úhor. Zemědělci osévali 1/3 polí převážně žitem, méně se sela pšenice a na jaře na druhou třetinu polí seli oves a ječmen. Zbývající třetinu polí nechávali ležet ladem – úhorem, a neobdělávali ji. Na tomto úhoru se pásal obecní dobytek, převážně skot, ale i ovce. Aby tato úhorovaná pole šla k pastvě lépe využít, museli zemědělci osev ozimů i jařin provádět v tzv. „obůrech“, čili sít stejné plodiny společně ve větších blocích, asi tak jako dnes sejí velcí farmáři a zemědělská družstva.

Obecní pastýř, který krom sebe zaměstnával k pastvě dobytka i další členy rodiny, zejména děti, procházel ráno vesnicí a trubkou dával znamení hospodářům, aby vyhnali dobytek ven. Potom stádo skotu, dojnícemi počínajíc (krom těch, které sloužily jako potah) a malými telaty konče, odvedl na pastvu a večer je přihnal zpět. Po odehnání dojnic se na pastvu vyhnaly ovce, které pásal jiný člen pastýřské rodiny. Stará paní Frýdová z čp. 46 vyprávěla, že její maminka si pamatovala, že se ve Svěradicích pásly i prasnice.

Pastýřská rodině, kterou si obec pod vedením obecního rychtáře na společném sněmu veřejně volila, dostala k bydlení obecní domek – „pastušku“. Svěradická „pastuška“ stála od nepaměti v místech kde dnes stojí budova Kampeličky. Před rokem 1930 byla zbourána. V „pastušce“ žily rodiny Kovaříků až do pol. 19. století, kdy Vojtěch Kovařík koupil „Na Drahách“ chalupu zvanou „Krejčovská“ čp. 33. Byla to malá na půl dřevěná chaloupka vedle níž stála podobná chaloupka čp. 77, která patřila Vavřinci Kláskovi. Po velkém požáru, při kterém 5. května 1873 lehlo popelem patnáct chalup, postavil Vojtěch Kovařík na spáleništi obou chalup již jen jednu, dnešní chalupu čp. 33, jejímž majitelem je pražský chalupář Ing. Nejedlík

Obecní pastýři byli ve vesnici váženými osobami. Za pastvu jim hospodáři platili převážně v naturální formě, z počátku byli držiteli obecních plemenků (býk, kozel) a léčili dobytek. Nového astýře volila obec na svátek sv. Ondřeje a po ovlbě byl pastýř povinnen pro všechny účastníky volby uspořádat v hospodě hostinu.

Rod Kovaříků se za více jak 300 let své existence ve Svěradicích rozrostl a stal se v obci nejpočetnějším rodem. Když koncem 19. století pastýřskou tradici převzal v obci rod Hrbků bydleli Kovaříkové již ve více než deseti gruntech a chalupách. Tak jako mnoho dalších rodin začali v druhé polovině 19. stol. hledat práci „za velkou louží“, v daleké Americe.

Josef Kovařík (*1827) patřil mezi velkou skupinu českých vystěhovalců, která v roce 1880 odjela do Spojených států amerických. Na dalekou cestu sebou vzal tři děti, mezi nimi i třináctiletého Bartoloměje, jeho sestru Filomenu a Annu. Svoji pout' ukončil nedaleko St. Louis ve státě Missouri v osadě Rock Creek, kde rodina založila zemědělskou farmu. Jeho syn Bartoloměj Kovařík (Joseph Bartolomeus Kovarik) se v Americe oženil s Češkou Annou Kroupovou a stali se zakladateli americké větve *Eugena J. KOVARIKA*, kterého s manželkou a dalšími rodinnými příslušníky u nás uvítáme.

Filomena Kovaříková, sestra Bartoloměje Kovaříka se v Rock Creek provdala za pošumavského Čecha Antonína Dudu. Rodina Dudů, konkrétně Matěje Dudy z Velešic čp. 46, odešla do Ameriky již v roce 1861 s třemi malými dětmi: pětiletou Kateřinou, čtyřletým Františkem a dvouletým Antonínem. Spolu s ním odešla i rodina jeho bratrance Ondřeje Dudy z Pačejova Dudové patřily k prvním českým vystěhovalcům. Usadili se v Missouri v Rock Creek a farmařili. 11. srpna 1885 se Antonín Duda oženil s Filomenou Kovaříkovou, dcerou Josefa Kovaříka ze Svěradic.

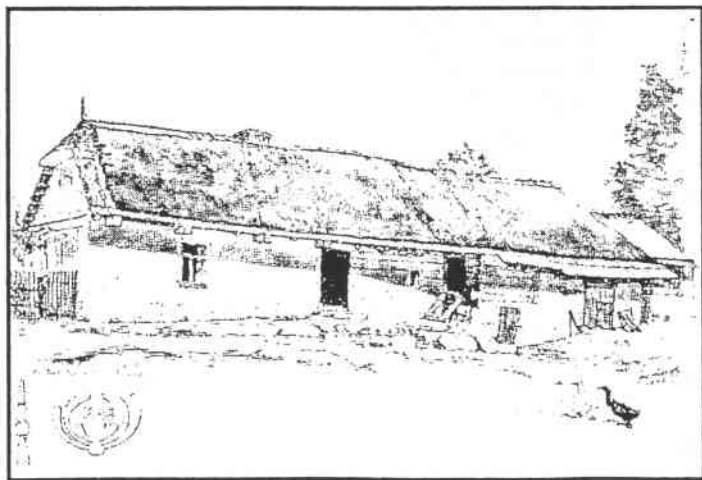
Antony Duda a jeho žena Philomena se stali zakladatelé rodu Duda v Americe. Ve Svěradicích uvítáme jejich pravnuka *Bernarda W. DUDU* a další členy rodu.

Lois Smisek Owen a její dvě dcery s manželi budou též členy skupiny amerických potomků svěradických rodáků, kteří přijedou do naší obce. Josef Smíšek, svěradický sedlák z gruntu čp. 1 „U Petřů“ měl celkem osm dětí. Synové Josef, Václav a Eduard a dcera Marie odjeli do Ameriky v roce 1882. Josef Smíšek, dědeček paní Owen se v Chicagu 30. srpna 1885 oženil s Annou Štěchovou narozenou ve Svěradicích v čp. 7. Její maminka pocházela z rodu Kovaříků. Paní Owen byla ve Svěradicích již dvakrát a jako vzpomínku na pátrání po svém rodišti, nechala u malíře Josefa Fencla namalovat krásný obraz svěradické návsi (podle pohledu z roku 1930).

Joseph W. Kovarick, generálmajor amerického vojenského letectva navštíví se svoji ženou Barbarou Svěradice již potřetí. Poprvé to bylo před deseti lety, podruhé 28. října 1995, kdy v den státního svátku České republiky, předal obci pro kapli sv. Bartoloměje nový zvon sv. Josef. Obec Svěradice mu v ten den udělila čestné občanství. Na této, jak sám říká, nyní asi poslední cestě „za dobrými, hezkými kolaci“ jej bude doprovázet jeho bratr s manželkou.

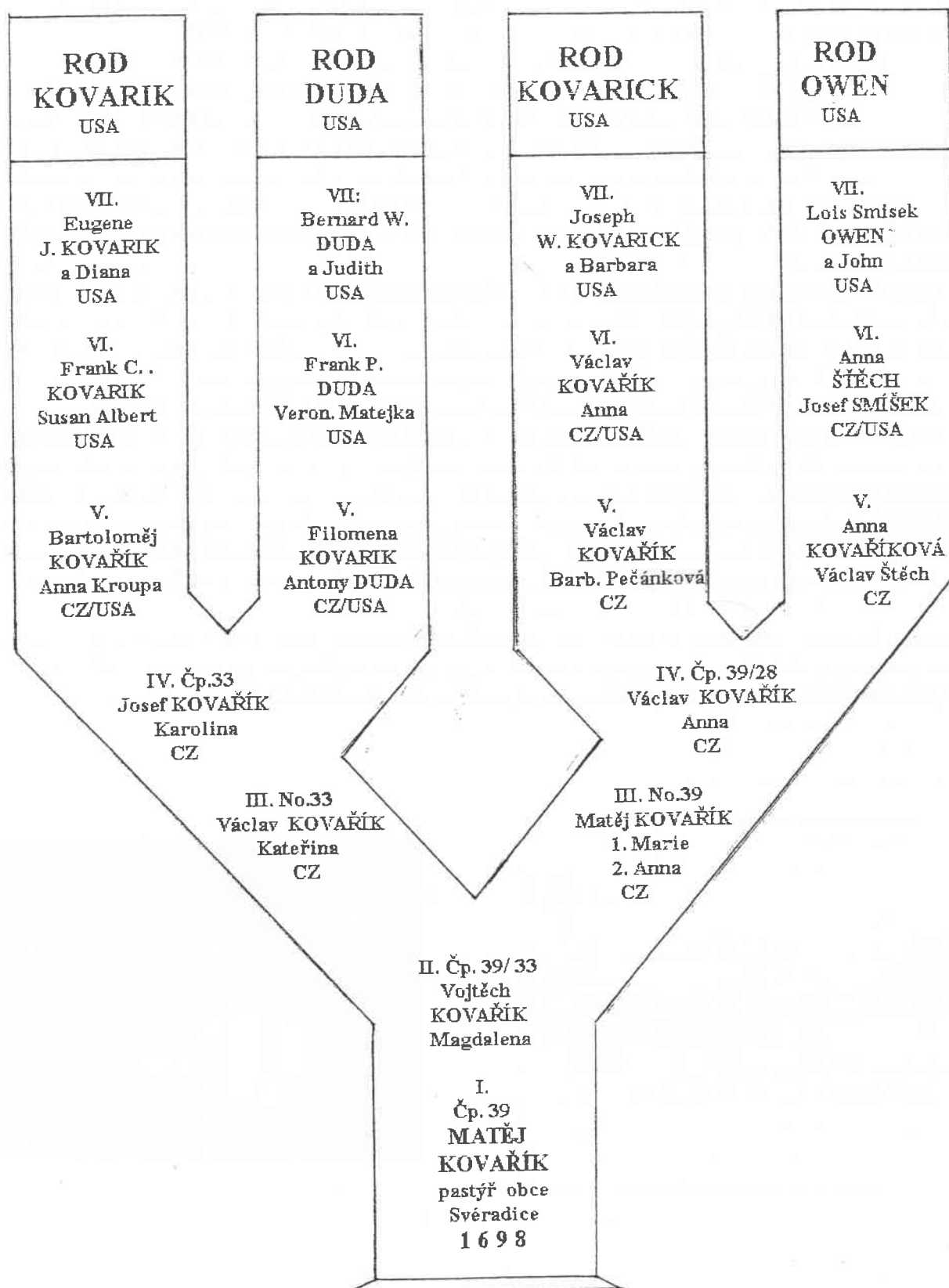
Generál Kovařík je synem Václava Kovaříka, svěradického chalupníka z čp. 89 „U Vitochů“, který odešel do Ameriky v roce 1895. Jako vyučený krejčí se stal známým výrobcem zakázkových obleků, našetřil peníze, a v Stroudsbu v Pensylvanii si koupil farmu, na které se pěstovala převážně kukuřice. Čas běžel, a na těchto pozemcích dnes stojí bytové domy. Na části pozemků (asi 8 ha) nechal generál postavit velké rekreační středisko, které rodina před časem prodala, aby zbytek života užívala v poklidu svého nového domova ve Stroudsbu.

Všichni členové americké výpravy se na setkání s rodnou obcí svých předků a s jejími obyvateli velice těší. Bude od nás jistě hezké, když při jejich příjezdu na návěs (10.30 hod.) je přijdeme pozdravit a společně pak posedět do sálu Kulturního domu (17.00 hod.).

Dobová kresba pravděpodobného vzhledu svěradické „pastušky“ čp. 39, která byla zbourána před r. 1930. Na jejím místě dnes stojí budova Kampeličky.

„Hajnice“ dnes rekreační chalupa čp. 14 slouží k rekreaci. Dříve sloužila k bydlení panského ovčáka, který se staral o 500 ks ovcí. Původní ovčín stál u rybníka Mlýnský

Rodokmen rodu Kovařík

Zjednodušená verze rozrodu rodu Kovařík ukazuje jak se z větve pastýře Matěje Kovaříka, připomínaného ve Svěradicích roku 1698, rozdělily čtyři větve rodu Kovařík, které nyní žijí ve Spojených státech amerických.